

KONYÁR

Terület: 41,70 km²
Lakosság: 2.055 fő
Polgármester: Dr. Fülep László

Elérhetőség:
Konyár Község Önkormányzata
4133 Konyár, Rákóczi u. 24.
Telefon: 54/539-500

Konyár község címere

Elhelyezkedés

Konyár Hajdú-Bihar megye déli részén, a Berettyó-Kálló közén fekvő település. Debrecenből a 47-es úton közelíthetjük meg, Derecskétől egy 10 km hosszú bekötő út vezet a településhez. Vasúton a Debrecen-Nagykerekai szárnyvonalon érhető el, a megyeszékhelytől való távolsága 30 km. 1990-ig zsáktelepülés volt, ekkor adták át a jó minőségű bekötőutat Pocsaj, illetve Hosszúpályi felé.

Természeti adottságok

A Kék-Kálló mentén fekvő település területének döntő hányada, egy morotvákkel és elhagyott folyómedrekkel sűrűn tagolt alacsony ártéri síkság része. Éghajlata mérsékelt meleg és száraz. A napsütéses órák száma 2000 óra körül van. A folyószabályozások előtt nagyjából egy mocsaras-vizenyős, folyóvízjárta terület volt. A Kék-Kállót – a Berettyóból kiszakadt hajdani fattyúág – csatornázták, s ma már csak a Nyírség időszakos vizeinek a levezetésére szolgál, ezért vízhozama erősen ingadozó. A hajdani vízvilág emléke a településtől K-re fekvő Kócsik-lapos és a nyárra kiszáradó szikes Kerek-fenek. Jelenleg Hosszúpályi határához tartozik a „Konyári Sóstó”, amely a XX. század elején még ismert és látogatott fürdőhely volt. A domborzati és vízrajzi viszonyaiból következik, hogy főleg bokorfüzesek, ártéri ligeterdők, vízi, mocsári és sziki társulások alkották egykor természetes növénytakaróját. Nagyobb botanikai értéket a kiterjedt, a hortobágyihoz hasonlítható szikespusztai növényzet képvisel.

Történelem

Konyár a X. században is létező honfoglalás kori település, melyről az Ákos nemzetség telepítéseként a Várad Regestrumban található írásos anyag. A lakosság döntő többsége magyar anyanyelvű és református vallású.

Neve valószínűleg a szláv „konye” (ló) szóból származik. Az Ákos-nemzetség alakította község nevének több változata is ismert: Komár, Komor, Kunár. Írott forrásban először egy 1213-ban keletkezett okiratban bukkan fel. Első ismert birtokosa a Chyre (Csire)-nemzetség volt, akiket a XV. században a hencidai Bacsó, a Kállay, majd a XVI. században a Csáky és

az Ártándy család követett. A lakosság valószínűleg ebben a században tért át a református hitre.

1605-ben Bocskai István kiváltságlevelet adott a konyáriaknak, s így a település hajdúvárossá lett.

A török hódoltság idején sokat szenvedett Konyár. 1658-60 között a Szejdi hordái feldúlták és lakosságát elhurcolták. A Rákóczi pártjára állt települést hajdúkiváltságától I. Lipót fosztotta meg, s egy rövid időre a kincstár birtoka lett. Rövidesen azonban - még a XVIII. század első felében - az Eszterházyak derecskei uradalmához csatolták. A következő évszázadokban az Eszterházy birtokot fokozatosan felparcellázták, s azóta határában „nagybirtoknak” csak a község "Legeltetési Társulata" tulajdonában levő legelő tekinthető.

A konyáriak hajdúvárosi múltjukról sohasem feledkeztek meg. Az 1717-ből származó pecsétnyomó is sajátosan ötvözi a hajdúhagyományokat és a jobbágyi múltat: középen búzakalász, jobb oldalon ekevas, bal oldalon harci balta, amely a hajdúk jellegzetes fegyvere volt.

Műemlékek, látnivalók

1660-ban – a tatártámadás során – leégett ősi templom helyén, annak falmaradványaira épült fel 1741-1744 között a barokk stílusú, műemlék jellegű református templom. Hajóját többször is bővítették. Karcsú tornya tetején szép ívű barokk sisak emelkedik. Belső berendezése is a barokk stílus formajegyeit viselik.

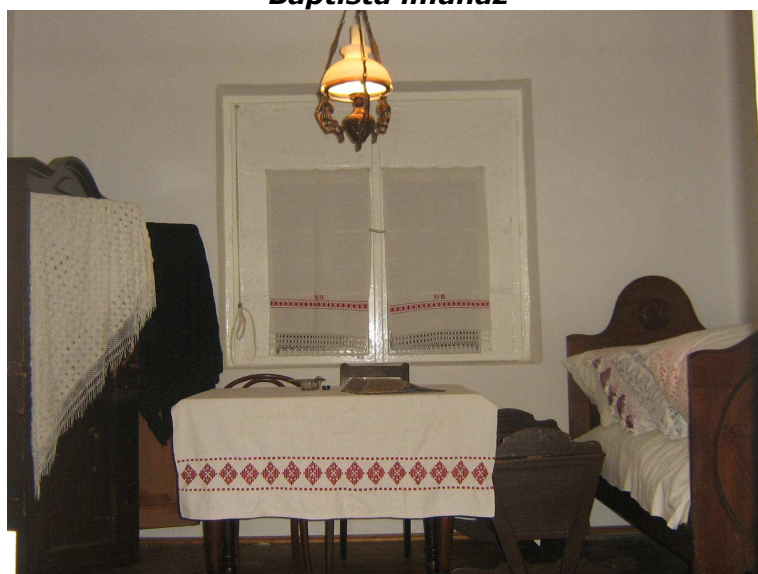
Képek a településről:

Polgármesteri Hivatal

Baptista imaház

Kurucz Albert falumúzeum